



Rada
Európskej únie

V Bruseli 29. mája 2018
(OR. en)

9507/18

RECH 241
COMPET 384

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od: Generálny sekretariát Rady
Dátum: 29. mája 2018
Komu: Delegácie

Č. predch. dok.: 8940/1/18 REV1 RECH 183 COMPET 310

Predmet: Návrh záverov Rady o „urýchlení obehu poznatkov v EÚ“

Delegáciám v prílohe zasielame závery Rady o „urýchlení obehu poznatkov v EÚ“, ktoré Rada prijala na svojom 3 620. zasadnutí 29. mája 2018.

ZÁVERY RADY

URÝCHLENIE OBEHU POZNATKOV V EÚ

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE

PRIPOMÍNAJÚC:

- že jedným z cieľov Únie je posilňovať svoju vedeckú a technickú základňu vybudovaním Európskeho výskumného priestoru, v ktorom sa výskumní pracovníci, vedecké poznatky a technológia voľne pohybujú;
- závery zo zasadnutia Európskej rady 13. a 14. marca 2008, v ktorých sa členské štáty a EÚ vyzvali k odstráneniu prekážok voľného pohybu znalostí vytvorením „piatej slobody“¹,
- svoje závery z 29. mája 2015 o otvorenom a prepojenom výskume intenzívne využívajúcom údaje ako hnacej sile rýchlejšej a širšej inovácie², v ktorých sa uvádza, že otvorenosťou výskumu by sa mohla ďalej zvýšiť efektívnosť používania verejných finančných prostriedkov, a prízvukuje, že ak sa zabezpečí, aby údaje bolo možné nájsť a aby boli prístupné, posúdateľné, opätovne použiteľné a interoperabilné, zvýši to inovačný potenciál a vytvorí nové podnikateľské príležitosti;

¹ 7652/1/08

² 9360/15

- svoje závery z 27. mája 2016 o prechode k systému otvorenej vedy³, v ktorých Rada uznáva, že zbytočné právne, organizačné a finančné prekážky prístupu k výsledkom verejne financovaného výskumu by sa mali v čo najväčšej a najvhodnejšej miere odstrániť, aby sa dosiahlo optimálne spoločné využívanie poznatkov, pričom sa v príslušných prípadoch zohľadní potreba využívania výsledkov; [...] v ktorých Rada zdôrazňuje, že zásadou pri optimálnom opätovnom používaní výskumných údajov by malo byť „tak otvorené, ako je len možné, tak uzavreté, ako je potrebné“; a v ktorých sa zdôrazňuje význam zabezpečenia dlhodobej udržateľnosti výskumných infraštruktúr a vyzýva sa na cieleň akčný plán;
- svoje závery z 27. mája 2016 s názvom „RP7 a budúce perspektívy: investície do výskumu a inovácie pre rast, pracovné miesta a riešenie spoločenských výziev“⁴, v ktorých sa uznáva, že Komisia a členské štáty by sa mali usilovať o lepšie využívanie iných finančných prostriedkov EÚ s cieľom podporiť projekty týkajúce sa výskumu a inovácie a zabezpečiť následné využitie výsledkov výskumu v produktoch, službách a sociálnych inováciách;
- svoje závery z 27. mája 2016 o regulácii priaznivej pre výskum a inováciu⁵;
- svoje závery z 29. novembra 2016 s názvom „Opatrenia na podporu začínajúcich výskumných pracovníkov, zvýšenie atraktívnosti vedeckej kariéry a podporu investovania do ľudského potenciálu vo výskume a vývoji“⁶, v ktorých Rada zdôrazňuje potrebu vybaviť nové generácie výskumných pracovníkov vhodným súborom zručností, pričom sa hlavný dôraz kladie na používanie digitálnych technológií, podnikavosť a prenos vedomostí, ako aj etiku vo výskume a otvorenej vede;

³ 9526/16
⁴ 9527/16
⁵ 9510/16
⁶ 15013/16

- svoje závery z 1. decembra 2017 s názvom „Od priebežného hodnotenia programu Horizont 2020 k deviatemu rámcovému programu“⁷, v ktorých Rada zdôrazňuje, že je dôležité účinne šíriť a využívať výsledky výskumu a inovácie; uznáva, že európska konkurencieschopnosť závisí od účinného obehu nových myšlienok a poznatkov a podčiarkuje význam posilnenia synergií medzi jednotlivými zdrojmi financovania EÚ;
- stanovisko výboru ERAC zo 7. júla 2017 k priebežnému hodnoteniu programu Horizont 2020 a prípravám nasledujúceho rámcového programu⁸, v ktorom výbor ERAC uznáva, že vplyv rámcových programov je rozsiahly, od vedy po spoločnosť a od podnikov po kultúru, nazdáva sa však, že „paradox produktivity“⁹, ktorý sa vyskytuje v Európe, je čiastočne dôsledkom pomalého šírenia inovácie v spoločnosti;
- oznámenie Komisie z 11. januára 2018 s názvom „Priebežné hodnotenie programu Horizont 2020: ako maximalizovať vplyv výskumu a inovácií EÚ“¹⁰, v ktorom sa zdôrazňuje, že je potrebné nadviazať na veľký pokrok dosiahnutý z hľadiska sprístupňovania vedeckých publikácií a údajov z programu Horizont 2020 širšej vedeckej obci a verejnosti;
- odporúčania skupiny inovátorov na vysokej úrovni o zriadení Európskej rady pre inováciu, v ktorých sa zdôrazňuje, že je dôležité zabezpečiť rýchlejšie zavádzanie poznatkov;
- príspevok Komisie a príspevky ESFRI (Európskeho strategického fóra o výskumných infraštruktúrach) a iných relevantných zainteresovaných strán k diskusii o dlhodobej udržateľnosti výskumných infraštruktúr a berie na vedomie rokovanie o prioritných opatreniach počas hlavnej konferencie bulharského predsedníctva s názvom „Výskumné infraštruktúry po roku 2020 – udržateľný a efektívny ekosystém pre vedu a spoločnosť“;

⁷ 15320/17

⁸ ERAC 1207/17

⁹ Európska komisia: *Hospodársky základ verejného financovania výskumu a inovácie a jeho vplyv*, 2017.

¹⁰ 5271/18

Prenos poznatkov v záujme maximalizácie vplyvu výskumu a inovácie

1. NAZDÁVA SA, že EÚ potrebuje naplno využiť relevantné vedecké a technické poznatky, ktoré vytvára, a zabezpečiť účinnejší prenos výsledkov [...] projektov v oblasti výskumu a inovácie do spoločnosti a priemyslu v záujme maximalizácie vplyvu investícií do výskumu a inovácie a ďalšieho zvýšenia pridanej hodnoty EÚ v rámcovom programe; ZDÔRAZŇUJE význam podpory základného výskumu a stimulovania inovácie a projektov spolupráce v oblasti výskumu a inovácie, najmä v záujme poskytnutia základu pre nové riešenia a zvýšenia inovačnej sily Európy, ako aj vzostupnej inkrementálnej a prelomovej inovácie a výskumu, a to aj zo strany MSP;
2. VYZÝVA Komisiu, aby vypracovala rámec na monitorovanie a hodnotenie ďalšieho rámcového programu, ktorý umožní sledovať pokrok pri dosahovaní vplyvu na úrovni programu z krátkodobého, strednodobého a dlhodobého hľadiska; NAZDÁVA SA, že prístup zameraný na uľahčovanie vplyvu a inovácie by sa mal prispôbiť osobitostiam každého nástroja;
3. UZNÁVA, že pre efektívny Európsky výskumný priestor má kľúčový význam obeh a prenos poznatkov. ZDÔRAZŇUJE, že pre rozvoj prelomovej vedy a inovačného kapitálu je dôležitý výskum na hraniciach poznania motivovaný zvedavosťou. POUKAZUJE na kľúčovú úlohu, ktorú v tejto súvislosti zohráva Európska rada pre výskum, ktorá pôsobí ako hnacia sila takéhoto výskumu, ako aj na príspevok akcií Marie Skłodowska-Curie k obehu a prenosu poznatkov v rámci EÚ; NABÁDA Komisiu, aby ďalej posilnila tento nástroj, ktorý podporuje vedeckú excelentnosť výskumných pracovníkov a obeh poznatkov v EÚ;

4. VYZÝVA členské štáty, aby zintenzívnili úsilie o preskúmanie a výmenu najlepších postupov v oblasti prenosu poznatkov, napríklad optimalizáciou prístupu inovátorov a občanov k národným a regionálnym programom v oblasti výskumu a inovácie, ako aj podporou spolupráce medzi akademickou a podnikateľskou sférou; PRIPOMÍNA, že väzby medzi podnikmi, vrátane MSP, a výskumom sú kľúčové z hľadiska uplatňovania a zavádzania poznatkov na trhu a ich premeny na nové výrobky a služby a že v záujme posilnenia inovačného ekosystému by sa malo presadzovať vytváranie, rozširovanie a vzájomné prepájanie výskumných, vzdelávacích a inovačných uzlov v rámci EÚ; PRIPOMÍNA príspevok kľúčových podporných technológií vrátane IKT ku konkurencieschopnosti a vedúcemu postaveniu priemyslu EÚ;
5. VYZÝVA Komisiu, aby nábádala na uplatňovanie zásad a opatrení zo svojho odporúčania z roku 2008 o spravovaní duševného vlastníctva v oblasti činností týkajúcich sa prenosu vedomostí a metodické pokyny pre univerzity a iné verejné výskumné organizácie¹¹, a aby spolu s členskými štátmi zvyšovala povedomie o týchto odporúčaníach a v relevantných prípadoch navrhovala stimuly na uplatňovanie uvedeného odporúčania s cieľom ďalej zvýšiť vplyv výskumu a inovácie prostredníctvom prenosu vedomostí; a VYZÝVA Komisiu, aby preskúmala nové riešenia na vytvorenie sietí demonštračných a pilotných zariadení v celej Európe, v rámci ktorých by si spoločnosti, a najmä MSP, mohli vyskúšať svoje najnovšie inteligentné výrobky a výrobné systémy s cieľom účinnejšieho zavádzania nových technológií;
6. Vyzýva Komisiu, aby v súlade s odporúčaniami skupiny na vysokej úrovni o maximalizácii vplyvu výskumných a inovačných programov EÚ a so správou pracovnej skupiny pre zručnosti v rámci otvorenej vedy preskúmala, ako by sa v rámci ďalšieho rámcového programu mohla zvýšiť podpora pre rozvoj zručností a kompetencií v projektoch financovaných EÚ;

¹¹ http://ec.europa.eu/invest-in-research/pdf/ip_recommendation_en.pdf

7. VYZÝVA Komisiu, aby pravidelne monitorovala inovačný potenciál a podporovala politiky a nástroje na využívanie výsledkov projektov rámcového programu, napríklad prostredníctvom zlučovania komplementárnych výsledkov alebo inovačného radaru; a v tejto súvislosti VYZÝVA Komisiu, aby vypracovala a vykonávala stratégiu šírenia a využívania výsledkov projektov v oblasti výskumu a inovácie s cieľom ďalšieho zvýšenia ich dostupnosti a využívania, ako aj urýchlenia ich potenciálneho zavádzania, pričom sa zvláštna pozornosť bude venovať doložkám o otvorenom prístupe a doložkám o právach duševného vlastníctva v dohodách o grante, čím sa zvýši celkový vplyv rámcových programov;

Otvorenosť, šírenie a mobilita výskumných pracovníkov

8. ZDÔRAZŇUJE, že vyššia otvorenosť a šírenie výsledkov výskumu v prospech spoločnosti, a tým aj lepšie zavádzanie výsledkov európskymi výskumnými pracovníkmi, inovátormi, výskumnými organizáciami a priemyslom, najmä MSP, sú spolu so zlepšenými rámcovými podmienkami v oblasti výskumu a inovácie predpokladom pre zvýšenie konkurencieschopnosti a prosperity Európy;
9. VÍTA aktivity Komisie zamerané na to, aby sa informácie o údajoch a výsledkoch projektov v oblasti výskumu a inovácie sprístupňovali verejnosti, a to prostredníctvom európskeho cloudu pre otvorenú vedu, tabule výsledkov programu Horizont 2020, služby CORDIS a oficiálneho portálu Komisie pre šírenie výsledkov a údajov v oblasti výskumu a inovácie pochádzajúcich z projektov financovaných v rámci všetkých rámcových programov;

10. ZDÔRAZŇUJE, že zabezpečenie a stimulovanie otvoreného prístupu k výsledkom verejne financovaného výskumu, ako napríklad otvorený prístup k publikáciám a výskumným údajom FAIR¹², ako aj optimálne šírenie a využívanie poznatkov sú dôležitým faktorom, ktorý umožňuje zvýšiť európsku konkurencieschopnosť a rast; UZNÁVA úlohu vzdelávania a celoživotného vzdelávania vrátane vytvorenia cieľených programov v oblasti zručností týkajúcich sa najmä otvoreného prístupu, správy a spracovania údajov a práv duševného vlastníctva; ŽIADA členské štáty a Komisiu, aby presadzovali a vykonávali potrebnú odbornú prípravu a systémy stimulov pre účastníkov rámcového programu, výskumných pracovníkov a inovátorov, aby boli ich výsledky a údaje prístupné pre použitie a opätovné použitie;
11. NABÁDA na plánovanie kariéry výskumných pracovníkov vrátane nadnárodnej a medzisektorovej mobility ako súčasť ich nepretržitého profesijného rozvoja a ako jeden z kľúčových faktorov ovplyvňujúcich ich šírenie poznatkov. UZNÁVA, že otvorená veda a využívanie globálneho ekosystému údajov vyžadujú od výskumných pracovníkov a ďalších používateľov údajov nové súbory znalostí, ako aj stimuly a ohodnotenie; VYZÝVA členské štáty a Komisiu, aby obeh poznatkov podporovali vykonávaním a ďalším posilňovaním mobility a odbornej prípravy výskumných pracovníkov a aby zároveň zabezpečili riadne monitorovanie, a to prostredníctvom akcií Marie Skłodowska-Curie, európskej spolupráce v oblasti vedy a techniky (COST), programu ERASMUS+ a iniciatív, ako sú EURAXESS, HRS4R a RESAVER;

¹² Údaje FAIR: Vyhl'adateľné, dostupné, interoperabilné a opätovne použiteľné údaje http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/grants_manual/hi/oa_pilot/h2020-hi-oa-data-mgt_en.pdf

Rámcové podmienky a synergie medzi programami EÚ

12. ZDÔRAZŇUJE, že je dôležité zabezpečiť otvorený prístup k výsledkom výskumu s cieľom propagovať ich používanie a umožniť inovátorom, výskumným inštitúciám a podnikom vo všetkých členských štátoch inovovať; ZDÔRAZŇUJE, že európske, národné, regionálne a miestne orgány môžu pozitívne ovplyvniť multiplikačný účinok inovácie posilnením jednotného trhu a hodnotového reťazca inovácie, podporou spolupráce medzi verejným a súkromným sektorom a potenciálu pre rýchlejšiu komercializáciu, ako aj naplánovaním, navrhnutím a realizáciou priaznivých rámcových podmienok v oblasti výskumu a inovácie, a to aj prostredníctvom primeraných pravidiel štátnej pomoci a regulácie priaznivej pre inováciu, napríklad prostredníctvom dohôd o inovácii a uplatňovaním zásady inovácie;
13. V tejto súvislosti ZDÔRAZŇUJE, že kľúčom k zlepšeniu obehu poznatkov je dosiahnutie správnej rovnováhy medzi ochranou práv duševného vlastníctva a šírením poznatkov prostredníctvom otvoreného prístupu;
14. OPÄTOVNE POUKAZUJE na význam využitia synergií medzi programom Horizont 2020 a ďalšími relevantnými programami EÚ, ako napríklad európske štrukturálne a investičné fondy (EŠIF) a program ERASMUS+. Takýmito synergiami sa môže otvoriť cesta pre vybudovanie odolných regionálnych ekonomík, podporiť začlenenie výsledkov špičkového výskumu do činností v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy a podnieť obeh a zavádzanie poznatkov s konečným cieľom podporovať pozitívne účinky presahovania v rámci výskumných organizácií, univerzít, priemyslu a spoločností v celej Európe;

15. NAZDÁVA SA preto, ako sa uvádza v jej záveroch z decembra 2017¹³, že pri navrhovaní predpisov týkajúcich sa rámcového programu a európskych štrukturálnych a investičných fondov a akýchkoľvek iných relevantných programov EÚ sa musia od počiatku zohľadňovať synergie, ucelenosť, kompatibilita a komplementárnosť, či už na úrovni navrhovania alebo vykonávania programov, pričom cieľom je usilovať sa o výrazné zjednodušenie a lepšiu použiteľnosť pre príjemcov. Môže sa tým zlepšiť šírenie informácií o podpore zo všetkých zdrojoch financovania EÚ a prehĺbiť jej vplyv;

Dlhodobá udržateľnosť výskumných infraštruktúr

16. NAZDÁVA SA, že výskumné infraštruktúry zohrávajú zásadnú úlohu pri rozvoji a obehú poznatkov, pretože sa nimi podporuje vedecká excelentnosť a umožňuje výskumným pracovníkom zapájať sa do cezhraničných výskumných činností, a VYZDVIHUJE ich prínos k vytváraniu vysokokvalitných údajov;
17. UZNÁVA pozitívnu úlohu ESFRI pri podpore rozvoja najmodernejších výskumných infraštruktúr v Európe a ZDÔRAZŇUJE, že je potrebné ďalej posilniť a upevniť prostredie celoeurópskych výskumných infraštruktúr v záujme ich dlhodobej udržateľnosti;
18. ZDÔRAZŇUJE, že je dôležité vyvinúť ďalšie úsilie v rámci ESFRI, aby sa lepšie zladilo rozhodovanie o zriaďovaní výskumných infraštruktúr ESFRI a účasti v nich, najmä prostredníctvom výmeny skúseností o postupoch pre vnútroštátne plány a ich vnútroštátnych postupov pre rozpočtové položky;

¹³ Závery z 1. decembra 2017 s názvom „Od priebežného hodnotenia programu Horizont 2020 k deviatemu rámcovému programu“ (15320/17).

19. Zdôrazňuje význam ľudských zdrojov a zručností v oblasti odbornej prípravy ako kľúčových faktorov úspechu výskumných infraštruktúr a UZNÁVA, že je potrebné, aby výskumné infraštruktúry posilnili prístup zameraný na služby; VYZÝVA členské štáty a Komisiu, aby v rámci ESFRI vypracovali spoločný prístup pre monitorovanie ich výkonnosti a VYZÝVA celoeurópske výskumné infraštruktúry, aby ho na dobrovoľnom základe zahrnuli do svojej správy a preskúmali možnosti jeho podpory využívaním kľúčových ukazovateľov výkonnosti;
20. ZDÔRAZŇUJE význam účinného využívania európskych štrukturálnych a investičných fondov a Európskeho fondu pre strategické investície na podporu rozvoja celoeurópskych výskumných infraštruktúr v záujme riešenia nerovnováh v oblasti výskumu a inovácie v Európskej únii. V tejto súvislosti VYZÝVA členské štáty a Komisiu, aby preskúmali možnosti jednotnejšieho využívania týchto programov a rozvoja nadnárodných spoločne financovaných činností v oblasti výskumu a inovácie s cieľom podporiť najmä vybudovanie celoeurópskych výskumných infraštruktúr a ich prevádzku v ranej fáze vrátane uvedenia do prevádzky¹⁴;
21. VYZÝVA Komisiu a členské štáty, aby preskúmali možnosť prijatia nových opatrení na zlepšenie prístupnosti a dostupnosti európskych výskumných infraštruktúr, a to na základe Európskej charty pre prístup k výskumným infraštruktúram, čím by sa vytvorili spoločné transparentné politiky prístupu, a to aj na účely odbornej prípravy a zvyšovania kvalifikácií výskumných pracovníkov, a aby vytvorili systémy cezhraničného prístupu, napríklad na základe spolufinancovania;

¹⁴ Proces, ktorým sa vybavenie, zariadenie alebo prevádzka (ktorá je nainštalovaná alebo je úplne alebo takmer dokončená) testuje s cieľom overiť, či funguje v súlade s cieľmi alebo špecifikáciami návrhu.